

КОМИСИЯ/ИСПАНИЯ

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

25 март 2010 година *

По дело C-392/08

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 9 септември 2008 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-жа S. Pardo Quintillán и г-н A. Sipos, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Кралство Испания, за което се явява г-жа B. Plaza Cruz, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник,

* Език на производството: испански.

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н К. Lenaerts, председател на състав, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н E. Juhász, г-н T. Von Danwitz и г-н D. Šváby (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 10 декември 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да приеме за установено, че като не е съставило планове за извънредни ситуации извън предприятието за всички предприятия, посочени в член 9 от Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (ОВ L 10, 1997 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 8), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 11, параграф 1, буква в) от тази директива.

Правна уредба

2 Съгласно член 1 от Директива 96/82 тя има за цел предотвратяването на големи аварии, които включват опасни вещества, и ограничаването на последствията от тях за човека и за околната среда с оглед осигуряване на високи нива на защита в цялата Европейска общност по един последователен и ефективен начин.

3 Член 11 от Директива 96/82 гласи:

„1. Държавите членки осигуряват за всички предприятия, за които се прилага член 9:

а) операторът да състави план за извънредни ситуации в предприятието относно мерките, които ще се вземат в него,

— за нови предприятия, преди започването на работата им,

— за съществуващи предприятия, които все още не са обхванати от Директива 82/501/ЕИО [на Съвета от 24 юни 1982 година относно опасността от големи аварии при определени промишлени дейности (ОВ L 230, стр 1)], в срок от три години от датата, посочена в член 24, параграф 1,

- за други предприятия, в срок от две години от датата, посочена в член 24, параграф 1;
- б) операторът да предостави на компетентните власти необходимата информация, за да им даде възможност да съставят планове за извънредни ситуации извън предприятието, в следните срокове:
- за нови предприятия, преди започването на работата им,
 - за съществуващи предприятия, които все още не са обхванати от Директива 82/501/ЕИО, три години от датата, посочена в член 24, параграф 1,
 - за други предприятия, две години от датата, посочена в член 24, параграф 1;
- в) определените за тази цел от държавите членки власти да съставят план за извънредни ситуации извън предприятието относно мерките, които се вземат извън него.

2. Плановете за извънредни ситуации трябва да са изготвени с цел:

- да се задържат и контролират произшествията, така че да се сведе до минимум въздействието и да се ограничи вредата за човека, за околната среда и за имуществото,

- да се прилагат необходими мерки за защита на човека и на околната среда от въздействието на големи аварии,

- да се съобщава необходимата информация на обществеността и на засегнатите служби или власти в района,

- да се осигури възстановяване и почистване на околната среда след голяма авария.

Планове за извънредни ситуации съдържат информацията, посочена в приложение IV.

[...]

4. Държавите членки осигуряват планове за извънредни ситуации вътре и вън от предприятието да се преразглеждат, проверяват и, когато е необходимо, ревизират и актуализират от операторите и определените власти на подходящи интервали от време, но не по-дълги от три години. Преразглеждането отчита промените, които са настъпили във въпросното предприятие, [в съответните спасителни служби,] новите технически познания, както и познанията относно реагирането при големи аварии.

[...]“

- 4 В съответствие с членове 24 и 25 от Директива 96/82 държавите членки са били длъжни да въведат в сила необходимите разпоредби, за да се съобразят с нея, не по-късно от 3 февруари 1999 г.

Досъдебна процедура

- 5 Тъй като счита, че Кралство Испания не се е съобразило с член 11, параграф 1, буква в) от Директива 96/82, на 23 март 2007 г. Комисията започва предвиденото в член 226 ЕО производство за установяване на неизпълнение на задължения, като уведомява официално посочената държава членка да представи становището си в тази връзка.
- 6 С писма от 12 и 25 юни 2007 г. испанските власти отговарят на официалното уведомително писмо на Комисията, като я уведомяват за броя предприятия, за които се отнасят разпоредбите на Директива 96/82, и за броя на тези от тях, които разполагат с план за извънредни ситуации извън предприятието.
- 7 След като установява с оглед на тази информация, че продължават да съществуват предприятия, които не разполагат с посочения план, на 23 октомври 2007 г. Комисията издава мотивирано становище, приканвайки Кралство Испания да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с това становище, в срок от два месеца, считано от неговото получаване.
- 8 С писмо от 10 януари 2008 г. испанските власти отговарят на посоченото становище, като уточняват, че от всички засегнати предприятия, чийто брой през 2005 г. е бил 238, а през декември 2007 г. — 280, 186 са разполагали с одобрен план за извънредни ситуации извън предприятието. Властите също отбелязват,

че макар член 11, параграф 1, буква б) от Директива 96/82 да определя срокове във връзка със задължението на оператора на засегнатото предприятие да предостави необходимата информация на компетентните власти, той не предвижда никакъв срок, в който последните да изготвят плановете за извънредни ситуации извън предприятието.

- 9 Тъй като преценява, че положението продължава да бъде незадоволително, Комисията предявява настоящия иск.

По иска

- 10 Кралство Испания признава, че към момента на изтичане на предвидения в мотивираното становище срок, а именно 23 декември 2007 г., 94 предприятия, които се намират на неговата територия и за които се прилага член 9 от Директива 96/82, не са разполагали с план за извънредни ситуации извън предприятието.
- 11 Същевременно тази държава членка посочва, че в член 11, параграф 1, буква в) от Директива 96/82 не е определен срок за съставяне от компетентните власти на плановете за извънредни ситуации извън предприятието и че тези власти не биха могли да разполагат със същия срок като предвидения в член 11, параграф 1, буква а) от тази директива за съставяне от операторите на съответните предприятия на плановете за извънредни ситуации вътре в предприятията. При условията на евентуалност Кралство Испания добавя, че ако предвиденото в член 11, параграф 1, буква б) от Директива 96/82 предоставяне на необходимата информация от страна на посочените оператори не е направено, при всички случаи то може да извини липсата за някои от съответните предприятия на план за извънредни ситуации извън предприятието. На последно място тази държава членка посочва, че през 2008 г. са били съставени седем плана за извънредни ситуации извън предприятието.

- 12 В самото начало следва да се отбележи, че разпоредбите на член 11 от Директива 96/82, който се отнася до предприятията, в които има опасни вещества в значителни количества, образуват съвкупност от норми, целяща да се осигури последователна и ефективна система за ограничаване на последствията от големите аварии.
- 13 В този смисъл съставянето на плановете за извънредни ситуации извън предприятието се включва в процес, който се състои от няколко етапа и обхваща, на първо място — съставянето от операторите на съответните предприятия на плановете за извънредни ситуации в предприятията и предоставянето на необходимата информация на компетентните власти, на второ място — съставянето от тези власти на посочените плановете за извънредни ситуации извън предприятието и на трето място — преразглеждането, а когато е необходимо, ревизирането и актуализирането на плановете за извънредни ситуации вътре и вън от предприятието, съответно от горепосочените оператори и власти.
- 14 Без съмнение в член 11, параграфи 1 и 4 от Директива 96/82 е определен срок единствено що се отнася до първия и третия от тези етапи. При все това обстоятелството, че в тази разпоредба липсва конкретен срок за съставяне на плановете за извънредни ситуации извън предприятието, не предполага само по себе си, че не е налице срок, в който държавите членки трябва да се съобразят със задължението за съставянето на тези плановете.
- 15 В действителност това задължение не би имало смисъл и установената с член 11 от Директива 96/82 система за защита би била лишена от полезно действие, ако съставянето от компетентните власти на посочените плановете можеше да остане неприключено за неограничен период от време.
- 16 В това отношение е важно да се напомни, както се установява от член 11, параграф 2 от Директива 96/82, че плановете за извънредни ситуации вътре и вън от предприятието се изготвят по-специално с цел да се задържат и контролират произшествията, така че да се сведе до минимум въздействието и да се ограничи вредата за човека, за околната среда и за имуществото и да се приложат необходимите мерки за защита на човека и на околната среда от въздействието на големи аварии.

- 17 Освен това, от приложение IV към Директива 96/82 относно информацията, вписвана в плановете за извънредна ситуация, се установява по-специално, че съществува взаимозависимост между плановете за извънредни ситуации вътре и вън от предприятието, чието съгласуване осигурява ефективността на предвидения в член 11 от Директива 96/82 механизъм.
- 18 От това следва, че за целите на съставянето на плановете за извънредни ситуации извън предприятието компетентните национални власти трябва незабавно да вземат предвид информацията, предоставена от операторите на съответните предприятия.
- 19 Това важи с особена сила за определена необходима информация, чийто краткосрочен актуален характер може да лиши от ефективност основаващ се на нея план за извънредни ситуации. Впрочем това е причината, поради която в съответствие с член 11, параграф 4 от Директива 96/82 държавите членки са длъжни да въведат система, която да осигурява плановете за извънредни ситуации вътре и вън от предприятието да се преразглеждат и когато е необходимо, да се ревизират и актуализират на подходящи интервали, не по-дълги от три години.
- 20 Поради това срокът относно изпълнението на предвиденото в член 11, параграф 1, буква в) от тази директива задължение по принцип може да започне да тече едва от момента на предоставяне на посочената информация.
- 21 В светлината на тези съображения следва да се направи извод, че компетентните власти са длъжни да съставят предвидените в член 11 от Директива 96/82 планове за извънредни ситуации извън предприятието в срок, който, от една страна, няма опасност да нанесе вреда на полезното действие на разпоредбите на този член, но който, от друга страна, отчита времето, необходимо за завършването на посочените планове, тоест в разумен срок, считано от предоставянето на необходимата информация от страна на операторите.

- 22 В конкретния случай не се оспорва, че от много години не за всички засегнати предприятия има планове за извънредни ситуации извън предприятието.
- 23 В това отношение е важно да се напомни, че в член 11, параграф 1, буква б) от Директива 96/82 са определени няколко срока според различните категории предприятия. Налага се обаче изводът, че датата, до която операторите на посочените в тази разпоредба предприятия е трябвало да предоставят на компетентните власти необходимата информация за съставянето на плановете за извънредни ситуации извън предприятието, е била определена или преди започване на работа от тези предприятия, или най-късно до 3 февруари 2002 г., тоест три години след датата, на която е изтекъл срокът за транспониране на директивата.
- 24 Явно обаче периодът между тази дата и датата, на която изтича определеният в мотивираното становище срок, а именно 23 декември 2007 г., не е разумен, поради което в конкретния случай пропускът да се съставят планове за извънредни ситуации извън предприятието за всички засегнати предприятия е необоснован.
- 25 Освен това, дори да е вярно, че в съответствие с член 11, параграф 1 от Директива 96/82 задължението за съставяне на плановете за извънредни ситуации извън предприятието е свързано със задължението на операторите на съответните предприятия да съобщават на компетентните власти необходимата информация, за да им дадат възможност да съставят посочените планове, вярно е и че същата тази разпоредба задължава държавите членки да осигурят това, че посочените оператори ще предоставят необходимата информация в предвидените срокове. При тези условия обстоятелството, че в определени случаи компетентните власти не разполагат с необходимата информация в посочените срокове, не би могло да обоснове липсата на планове за извънредни ситуации извън предприятието, както посочва генералният адвокат в точка 20 от нейното заключение.
- 26 Що се отнася до съставянето на няколко плана за извънредни ситуации извън предприятието през 2008 г., е достатъчно да се напомни, че според постоянната съдебна практика наличието на неизпълнение на задължения от държава

членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, и последващи промени не се вземат предвид от Съда (вж. по-специално Решение от 6 декември 2007 г. по дело Комисия/Германия, C-456/05, Сборник, стр. I-10517, точка 15).

- 27 При тези условия предявеният от Комисията иск трябва да бъде приет за основателен.
- 28 Поради това следва да се приеме за установено, че като не е съставило планове за извънредни ситуации извън предприятието за всички предприятия, посочени в член 9 от Директива 96/82, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 11, параграф 1, буква в) от нея.

По съдебните разноски

- 29 По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Кралство Испания и последното е загубило делото, то следва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) Като не е съставило планове за извънредни ситуации извън предприятието за всички предприятия, посочени в член 9 от Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 година относно контрола на опасностите**

от големи аварии, които включват опасни вещества, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 11, параграф 1, буква в) от нея.

2) Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски.

Подписи